

מושגים בשפות תכנות

תרגיל 3

להגשה עד 21/12/2016

הנחיות כלליות:

- "הספר" מתייחס ל: Benjamin C. Pierce, Types and Programming Languages פרקים 5,9.

1. לכל אחת מהמחרוזות הבאות, קבעי האם ניתן לפרש אותה כמילה חוקית בשפת Untyped Lambda Calculus עפ"י הדקדוק והמוסכמות התחביריות (Syntactic Conventions) שלמדנו. אם כן, ציירי את העץ שמייצג את המילה, בדומה לעצים שהוצגו בשיעור ובתרגול (ובספר).

- $x y z$
- $x (y z)$
- $\lambda x. \lambda y. \lambda z. x y z$
- $\lambda x. y \lambda z.$
- $\lambda f. (\lambda x. f (x x)) (\lambda x. f (x x))$
- $\lambda f. (\lambda x. f (\lambda y. x x y)) (\lambda x. f (\lambda y. x x y))$

2. נתון הביטוי הבא:

$(\lambda x. \lambda x. (\lambda x.x) x) ((\lambda x. x x) \lambda x.x)$

- כתבי ביטוי שמתקבל מהביטוי הנ"ל ע"י alpha-renaming, כך שבביטוי החדש אין משתנה שמופיע בשתי אבסטרקציות שונות.
- ציירי את ה AST המתאים לביטוי שמצאת בסעיף a.
- כתבי סדרת חישוב (reduction) לביטוי מסעיף a תחת call by value semantics.
- כתבי סדרת חישוב (reduction) לביטוי מסעיף a תחת lazy evaluation semantics.
- כתבי סדרת חישוב (reduction) לביטוי מסעיף a תחת normal order semantics.

3. נתונות ההגדרות הבאות (Church Booleans):

$\text{tru} = \lambda t. \lambda f. t$

$\text{fls} = \lambda t. \lambda f. f$

$\text{test} = \lambda l. \lambda m. \lambda n. l m n$

$\text{and} = \lambda b. \lambda c. b c \text{ fls}$

- מצאי חישוב (reduction) תחת call-by-value semantics לביטוי $\text{test (and tru fls) a b}$ תחת ההנחה ש a, b מייצגים ערכים (כלומר שייכים לקטגוריה הסינטקטית V).
- הגדירי ביטויים עבור הפונקציות הלוגיות and , not , or . הסבירי מדוע הביטויים שכתבת אכן מממשים את הפונקציות הלוגיות המתאימות.

4. תונות ההגדרות הבאות (Church Numerals):

$c_0 = \lambda s. \lambda z. z$
 $c_1 = \lambda s. \lambda z. s z$
 $c_2 = \lambda s. \lambda z. s (s z)$
 $c_3 = \lambda s. \lambda z. s (s (s z))$
 ... (c_k for any natural number k)
 $scc = \lambda n. \lambda s. \lambda z. s (n s z)$
 $plus = \lambda m. \lambda n. \lambda s. \lambda z. m s (n s z)$
 $times = \lambda m. \lambda n. m (plus n) c_0$

- a. מצאי חישוב (reduction) תחת full-beta-reduction לביטוי c_0 scc. האם התוצאה שווה ל c_1 ?
- b. מצאי חישוב (reduction) תחת call-by-value semantics לביטוי c_0 scc. האם התוצאה שווה ל c_1 ? באיזה מובן התוצאה שקולה ל c_1 ?
- c. מצאי דרך אחרת להגדיר את scc, שתהיה עדיין פונקציית העוקב עבור Church Numerals הסבירי מדוע הביטוי שכתבת עונה על הדרישה.
- d. הגדירי פונקציה power להעלאת מספר בחזקה. הסבירי מדוע הביטוי שכתבת עונה על הדרישה.
- e. הגדירי פונקציה iszero, שתקבל Church Numeral ותחזיר Church Boolean, ותאפשר לבדוק האם מספר הוא אפס או לא. הסבירי מדוע הביטוי שכתבת עונה על הדרישה.

5.

- a. השתמיש ב Y-combinator כדי להגדיר פונקציה sum-ל שתעבוד ב lazy evaluation semantics, ובהינתן Church Numeral עבור k , תחשב Church Numeral שמתאים לסכום כל המספרים הקטנים או שווים ל k . לדוגמה:

$sum\text{-}l\ c_0 \Rightarrow^* c_0$
 $sum\text{-}l\ c_3 \Rightarrow^* c_6 \quad //\ 6 = 1 + 2 + 3$
 $sum\text{-}l\ c_{10} \Rightarrow^* c_{55} \quad //\ 55 = 1 + \dots + 9 + 10$
 $sum\text{-}l\ c_k \Rightarrow^* c_{1+\dots+k}$

לצורך הגדרת הפונקציה sum-ל, ניתן להשתמש בכל הפונקציות שמופיעות בשאלות 3 ו-4, וכן בפונקציה prd שמקיימת:

$prd\ c_0 \Rightarrow^* c_0$
 $prd\ c_{k+1} \Rightarrow^* c_k$

הערה: אין צורך להגדיר את הפונקציה prd. ההגדרה המלאה שלה מופיעה בעמוד 62 בספר.

- b. כתבי סדרת חישוב לביטוי c_1 sum-ל תחת lazy evaluation semantics. בסדרה ניתן לבצע בצעד אחד חישוב של prd. לאחר שהגעת לביטוי שלא מתקדם ב lazy evaluation semantics, המשיכי לפתח אותו תחת normal order semantics.
- c. מה יקרה אם נחשב את הביטוי c_1 sum-ל תחת call by value semantics? הסבירי והדגימי.
- d. השתמיש ב Z-combinator ובפונקציה prd כדי להגדיר פונקציה sum-s שתעבוד ב call by value semantics ותקיים: $sum\text{-}s\ c_k \Rightarrow^* c_{1+\dots+k}$.

e. כתבי סדרת חישוב תחת call by value semantics ל c_1 sum-s. בסדרה ניתן לבצע בצעד אחד חישוב של prd. לאחר שהגעת לביטוי שלא מתקדם ב call by value semantics, המשיכי לפתח אותו תחת normal order semantics. **רמז:** ב call by value semantics בעת הפעלת test על Church Boolean, גם ביטוי ה then וגם ביטוי ה else מחושבים - לכן, וודאי היטב שהפונקציה sum-s אכן מסתיימת!

6. (Simply Typed Lambda Calculus)

בכל אחד מקביעות הטיפוס הבאות, מצאי טיפוס T כך שהקביעה תתקיים, וכתבי עץ גזירה שמוכיח אותה לפי כללי הטיפוס (typing rules):

- $f: \text{Bool} \rightarrow \text{Bool} \vdash (f \text{ (if false then true else false)}): T$
- $f: \text{Bool} \rightarrow \text{Bool} \vdash (\lambda x: \text{Bool}. f \text{ (if x then true else false)}): T$
- $x: \text{Bool}, y: \text{Bool}, f: T \vdash (f x y): \text{Bool}$
- $\vdash (\lambda x: \text{Bool}. \lambda y: T. y x): \text{Bool} \rightarrow T \rightarrow \text{Bool} \rightarrow \text{Bool}$

בהצלחה!